

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 2222-18/VS-2022

Praha 8. prosince 2022
Počet stran: 4

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 17/2022

Osvobození od správního poplatku podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- zrušení Informace č. 28/2017, č. j. MV-109504-2/VS-2017, ze dne 15. prosince 2017

Odbor všeobecné správy Ministerstva vnitra obdržel stanovisko Ministerstva financí ve věci osvobození od správního poplatku podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“).

Od správního poplatku jsou podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích osvobozeny úkony *související s prováděním zvláštních právních předpisů o sociálním zabezpečení, o důchodovém pojištění, o příplatku k důchodu a o zvláštním příspěvku k důchodu, o veřejném zdravotním pojištění, o zaměstnanosti, o státní sociální podpoře, o nemocenském pojištění, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o sociálně-právní ochraně dětí, o sociálních službách, o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, pomoci v hmotné nouzi, ve věcech branné povinnosti občanů a ve věcech civilní služby, s výjimkou poplatku za vydání nebo výměnu průkazu osoby se zdravotním postižením a s výjimkou poplatku za přijetí žádosti o akreditaci vzdělávacího programu podle právních předpisů o sociálních službách a podle zákona o zaměstnanosti.*

Problematikou, která byla projednávána, bylo vybírání správních poplatků za legalizaci podpisu na formuláři „*Potvrzení o žití*“ ze strany obecních a krajských úřadů, určeném zahraničním nositelům důchodového pojištění, a to i těm, kteří

působí ve státech, s nimiž má Česká republika smluvní vztahy v oblasti sociálního zabezpečení.

K této otázce vydalo Ministerstvo financí sdělení, č. j. MF-8421/2022/3909-3, ze dne 21. 3. 2022, v němž mimo jiné konstatovalo následující.

Klíčovou právní normou pro posouzení uvedené problematiky je zejména čl. 76 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 29. dubna 2004 č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení č. 883/2004“), dle něhož platí, že *pro účely tohoto nařízení si orgány a instituce členských států poskytují navzájem pomoc a jednají, jako by šlo o provádění jejich vlastních právních předpisů. Správní pomoc poskytovaná uvedenými orgány a institucemi je zásadně bezplatná.*

Z výše uvedeného lze dovodit osvobození podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích. Účel nařízení č. 883/2004 je zřejmý již z jeho názvu, který zní „o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.“ Pod naplnění účelu spočívajícího v koordinaci systémů sociálního zabezpečení nepochybně spadá i vydání potvrzení o žití určeného zahraničním nositelům důchodového pojištění včetně všech úkonů s tím spojených. Tento úkon, související s prováděním zvláštních právních předpisů podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích, je tak osvobozen od správního poplatku ze strany obecních a krajských úřadů i tam, kde se jedná o legalizaci podpisu na potvrzení o žití určeném zahraničním nositelům důchodového pojištění za účelem uplatnění práva (na důchod) v cizině, tedy podle předpisů ze sociální oblasti podle cizího právního řádu jako by šlo o provádění vlastních právních předpisů.

Ministerstvo financí proto ve smyslu závěrů obsažených ve shora uvedeném sdělení, podpořených stanoviskem Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 7. 10. 2022, č. j. MPSV-2022/161226-750/1, a s odkazem na legislativu Evropské unie a judikaturu Evropského soudního dvora, přehodnotilo své původní stanovisko, č. j. MF-24001/2017/3903-3, ze dne 23. 8. 2017, na jehož základě byla odborem všeobecné správy Ministerstva vnitra vydána Informace č. 28/2017 ze dne 15. prosince 2017, č. j. MV-109504-2/VS-2017.

Ověření (legalizace) pravosti podpisu žadatele na formuláři „*Potvrzení o žití*“ pro účely výplaty důchodu, které je předmětem správního poplatku podle položky 5 písmeno a) sazebníku, který je přílohou zákona o správních poplatcích, bude od správního poplatku osvobozeno podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích bez ohledu na skutečnost, zda je požadováno například pro účely důchodu přiznaného podle českých právních předpisů nebo předpisů států, s nimiž má Česká republika smluvní vztah v oblasti sociálního zabezpečení.

Osvobození od správního poplatku je tak třeba přiznat **nositeli důchodového pojištění z jiného členského státu Evropské unie a smluvních států Evropského hospodářského prostoru (Island, Norsko, Lichtenštejnsko)** ve smyslu čl. 76 odst. 2 nařízení č. 883/2004 a dále **nositeli důchodového pojištění ze státu, s nímž má Česká republika uzavřenu smlouvu o sociálním zabezpečení.**

Seznam států, s nimiž má Česká republika uzavřenu smlouvu o sociálním zabezpečení vede Ministerstvo práce a sociálních věcí na svých webových stránkách dostupných zde [Dvoustranné smlouvy o sociálním zabezpečení \(mpsv.cz\)](https://mpps.vlada.cz/). V tomto kontextu je vždy nutné brát v úvahu možnost aktualizace daného seznamu.

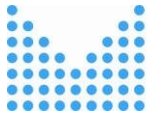
Osvobození od správního poplatku podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích vztahující se k ověření pravosti podpisu na formuláři „Potvrzení o žití“ je rovněž nutné přiznat **nositeli důchodového pojištění, který je státním občanem Spojeného království Velké Británie a Severního Irska** (dále jen „Spojené království“), a to na základě Dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím o obchodu a spolupráci ze dne 30. prosince 2020 (uvedená dohoda je dostupná zde [EUR-Lex - 22020A1231\(01\) - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/doc/2020/12/30/1231/01/eng)).

Vyjma shora uvedeného je třeba přiznat osvobození od správního poplatku podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích vztahující se k ověření pravosti podpisu na formuláři „Potvrzení o žití“ **nositeli důchodového pojištění ze státu, s nímž má Evropská unie uzavřenu tzv. asociační dohodu.** Jedná se o dohody o spolupráci, které zakotvují mimo jiné bezplatnou právní pomoc i v oblasti sociálního zabezpečení a zakazují odlišné zacházení se státními příslušníky. V současné době se jedná o následující státy: **Alžírsko a Maroko.**

S ohledem na shora uvedené bude správnímu poplatku nadále podléhat pouze legalizace pravosti podpisu na formuláři „Potvrzení o žití“ určeném pro nositele důchodového pojištění ze státu, s nímž nemá Česká republika žádné smluvní vztahy v oblasti sociálního zabezpečení.

Obdobně bude postupováno i v případě vydání druhopisu matričního dokladu (uvedené je předmětem správního poplatku dle položky 3 písm. b) sazebníku, který je přílohou zákona o správních poplatcích). Pokud osoba žádající o vydání matričního dokladu pro účely výplaty důchodu přiznaného podle právního řádu cizího státu, s nímž má Česká republika smluvní vztah v oblasti sociálního zabezpečení, požádá o osvobození od správního poplatku podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o správních poplatcích, bude vydání druhopisu matričního dokladu od správního poplatku osvobozeno.

Závěrem si dovoluujeme upozornit, že povinnost prokázat právní nárok na osvobození od správního poplatku náleží vždy osobě, která toto osvobození

požaduje. Zda byl tento nárok dostatečně prokázán je ponecháno na správním uvážení správního úřadu, který osvobození od správního poplatku přiznává.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady a úřady provádějící legalizaci v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy